

Л. М. Шаблиста

Дотація

ДОТАЦІЯ (лат. *dotatio* – дар, пожертвування) – грошова допомога з державного бюджету підприємствам, організаціям, місцевим органам влади, а також окремим особам для покриття збитків, компенсації втрат, збалансування бюджетів та інших цілей. Виділення Д. не передбачає повернення одержувачем і не має строго обумовленого призначення. Дотують, як правило, низькорентабельні та збиткові підприємства, важливі для нац. економіки у цілому, і с.-г. виробництво. Систему Д. використовують для фінансування соц.-культур. установ, житлово-комунал. підприємств і організацій, що обслуговують насел. і не покривають свої затрати через занижені ціни на товари й тарифи на послуги. Д. виділяють у випадку, коли видатки перевищують доходи, для їх остаточ. збалансованості. В умовах перебудови бюджет. відносин систему Д. витісняє субвенц. форма бюджет. фінансування. Експортні Д. спрямовують на різні податк. пільги експортерам товарів і послуг (зниження податк. ставок; повернення експортерам внутр. податків на продукцію, що експортується; надання можливості придбати без сплати податків на внутр. і зовн. ринках товарів, які використовують для виробництва експорт. продукції; звільнення від податків транспортування і складування експорт. товарів тощо); виплату експорт. премій; субсидування пільгових відсотк. ставок по експорт. комерц. і банків. кредитах; виплату різниці у вартості послуг із транспортування вантажів нац. й іноз. перевізників; поповнення грош. ресурсів спеціалізов. кредит. і страхових установ та ін. Надання Д. експортерам є одним із заходів нетариф. протекціонізму.

З переходом до ринк. умов господарювання в Україні практично скасовані Д. збитк. підприємствам, але збереглися Д. місц. органам влади для збалансування місц. бюджетів. Їх розмір значно залежить від податків, наданих у розпорядження місц. бюджетів; нормативів відрахувань у місц. бюджети від заг.-держ. податків; податк. пільг і рівня збору податків у різних регіонах. Регіони, що мають низький рівень збору податків у розрахунках на одиницю виробленої валової доданої вартості, отримують найбільші Д. (Вінн., Волин., Терноп. обл.). Відповідно до Закону «Про державний бюджет України на 2007 р.» Д. місц. бюджетам передбачені у сумі 18 581,5 млн грн, що становить 3,2 % ВВП (1996 цей показник становив 1,5 % ВВП).

Рекомендована література

1. Луніна І. О. Державні фінанси України в перехідний період. К., 2000.

Бібліографічний опис:

Дотація / Л. М. Шаблиста// Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2008. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-21115>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).